

Έλληνες μετανάστες στις ΗΠΑ κ.ά.

(Εργαστήριο 4: [«Να είσαι Έλληνας μετανάστης στην Αμερική και αλλού»](#))

Η υπερατλαντική μαζική μετανάστευση των Ελλήνων στις ΗΠΑ ξεκίνησε την τελευταία δεκαετία του 19ου αι., κυρίως λόγω προβλημάτων στην αγροτική παραγωγή. Μέχρι τότε τόποι προορισμού ήταν περιοχές της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, βαλκανικές χώρες και η Αίγυπτος.

Στην αρχή η αναχώρηση γινόταν μέσω διαφόρων ευρωπαϊκών λιμανιών, αλλά σύντομα (1902) ξεκίνησε ο απόπλους ατμοπλοίων και από τα λιμάνια της Πάτρας, της Καλαμάτας και του Πειραιά. Το ταξίδι διαρκούσε περίπου 20 ημέρες και ήταν επώδυνο για τους μετανάστες που ταξίδευαν σχεδόν αποκλειστικά στην τρίτη θέση. Τις πρώτες δεκαετίες η συντριπτική πλειονότητα των μεταναστών ήταν άνδρες. Ο έλεγχος εισόδου, διοικητικός και ιατρικός, στις ΗΠΑ οργανώθηκε συστηματικά από το 1892 με χώρο υποδοχής το νησάκι Έλλης Άιλαντ στη Νέα Υόρκη. Σε περίπτωση διάγνωσης ασθένειας ή αναπηρίας, γινόταν λεπτομερέστερη εξέταση και, εφόσον διαπιστωνόταν πρόβλημα υγείας, ο υποψήφιος μετανάστης επέστρεφε στην πατρίδα του με την ίδια ατμοπλοϊκή εταιρεία.

Οι περισσότεροι Έλληνες αναζήτησαν εργασία στη βιομηχανία, στις κατασκευές, στα ορυχεία ή στον τομέα των υπηρεσιών (εργασία σε καταστήματα ή ως πλανόδιοι πωλητές). Στην αρχή θεωρούσαν την παραμονή τους προσωρινή, άλλαζαν συχνά εργασία και διέμεναν πολλοί μαζί σε στοιχειώδεις κατοικίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου η κατάσταση αυτή άλλαξε: απέκτησαν μοιμότερη εργασία, εγκαταστάθηκαν σε κανονικότερες συνθήκες, συνήψαν γάμους, συνήθως με γυναίκες που έφερναν από την Ελλάδα, συγκρότησαν ομογενειακές οργανώσεις και εξέδωσαν εφημερίδες σε πόλεις όπου είχε συγκεντρωθεί μεγάλος αριθμός Ελλήνων. Πολλοί από τη δεκαετία του 1920 και εξής απέκτησαν την αμερικανική υπηκοότητα.

Ένα δεύτερο κύμα υπερπόντιας μετανάστευσης από την Ελλάδα πραγματοποιήθηκε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, τόσο προς τις ΗΠΑ και τον Καναδά όσο και προς την Αυστραλία. Το 2000 είχαν καταγραφεί στις ΗΠΑ 1.153.300 κάτοικοι των οποίων ο ένας τουλάχιστον γονέας ήταν Έλληνας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

- Κιτρορέφ Αλέξανδρος, «*Η νέα Διασπορά. Η μετανάστευση στις ΗΠΑ*», Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τόμ. 5, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 365-372.
- Κιτρορέφ Αλέξανδρος, «*Οί Έλληνες στις ΗΠΑ 1909-1922*», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 6, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 323-332.
- Κιτρορέφ Αλέξανδρος, «*Οί Έλληνες στις ΗΠΑ 1922-1940*», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 7, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 351-360.
- Λαλιώτου Ιωάννα, *Διασχίζοντας τον Ατλαντικό. Η ελληνική μετανάστευση στις ΗΠΑ κατά το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2006.

Για τους Έλληνες της Αμερικής:

- Μαρκέτος Μπάμπης Ι., *Οι Ελληνοαμερικανοί. Ιστορία της ελληνικής ομογένειας των Η.Π.Α.*, εκδ. Τα Νέα, Αθήνα 2013.
- Χασιώτης Ιωάννης – Όλγα Κατσαρδής-Hering – Ευρυδίκη Αμπατζή (επιμ.), *Οί Έλληνες στη Διασπορά 15ος-21ος αι.*, έκδ. της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2006.

Ψηφιακό υλικό:

- http://www.omogeneia.ana-mpa.gr/specials/us-hellenes/first_greeks.htm
- <http://www.ellinikoarxeio.com/2010/04/greek-american-immigrants.html#ixzz1xV6Sqmmk>

Ιδίως για τη στάση των Αμερικανών προς τους Έλληνες:

- <http://www.lifo.gr/team/readersdigest/40669>
(δημοσίευμα που στηρίζεται στα άρθρα του Ιού της Ελευθεροτυπίας που ακολουθούν):
- <http://www.iospress.gr/ios1998/ios19980614a.htm>
- <http://www.iospress.gr/ios2000/ios20000702a.htm>
- <http://www.iospress.gr/mikro1998/mikro19980321.htm>
- <http://www.iospress.gr/mikro1998/mikro19980411.htm>
- <http://www.iospress.gr/ios1999/ios19991128a.htm>
- <http://www.iospress.gr/ios1999/ios19991128b.htm>
- <http://www.iospress.gr/ios2006/ios20060430.htm>